

Söderköpings kommun
barnochutbildningsnamnden@soderkoping.se

Rektorn vid Ramunderskolan 1
cathrine.jerrhage@soderkoping.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Ramunderskolan 1
i Söderköpings kommun

Tillsyn i Ramunderskolan 1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Söderköpings kommun under hösten 2013 och våren 2014.

Ramunderskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 17 och 19 september 2013 samt den 11 oktober 2013.

Fakta om skolan

Ramunderskolan är centralt belägen i Söderköpings tätort. På skolan går sammantaget 424 elever i grundskolans årkurser 7–9 och grundsärskolans årskurser 7–9. Skolan är uppdelad i två skolenheter. Ramunderskolan 1 och Ramunderskolan 2. Detta beslut avser Ramunderskolan 1. Ramunderskolan 2 bedöms i annat beslut. I Ramunderskolan 1 ingår 8 av skolans 20 klasser/grupper samt en särskild undervisningsgrupp.

Ramunderskolan 1 leds av en rektor. Personalen på skolan är indelad i tre arbetslag där personalen är verksam i båda skolenheterna samt ett arbetslag för personalen med undervisning i skolans särskilda undervisningsgrupp. Skolans rektorer, arbetslagsledare, representanter för elevhälsa, fritidsverksamhet och administration utgör skolans ledningsgrupp och träffas en gång i veckan. Ramunderskolans två skolenheter utgör en skola med gemensam administration.

För Ramunderskolan 1 saknas nationell statistik avseende betygsresultat och det finns heller inga egna sammanställningar av skolans kunskapsresultat.

Helhetsbedömning

Tillsynen i Ramunderskolan 1 och 2 visar att skolans organisation i dagsläget inte skapar tillräckliga förutsättningar för rektor, personal och elever att följa upp skolans behov av åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Tillsynen visar vidare att personalen betraktar skolan som en helhet och det blir därmed otydligt vilken rektor som har det yttersta ansvaret för att verksamheten utvecklas i enlighet med styrdokumentet.

Tillsynen visar att skolans lärare betraktar Ramunderskolan som en skola trots att det finns två skolenheter. Detta får t.ex. konsekvenser för utredande och fördelning av resurser för elever som är i behov av särskilt stöd. Det blir därmed inte tydligt vilka beslut som ska fattas för respektive rektor. Huvudmannen måste vidta åtgärder så att det är möjligt för rektorn att kunna ta ansvar för att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör inom skolenheten.

Vid Ramunderskolan 1 bedrivs till vissa delar ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten. Dock är tillgängligheten av skolenhetens kunskapsresultat starkt begränsade beroende på Ramunderskolans indelning i två enheter och då det saknas nationell statistik för skolenhet Ramunderskolan 1. Det är inte tydligt att kvalitetsarbetet utgår från respektive enhets förutsättningar och formulerade utvecklingsområden. Exempelvis saknas en sammanställning av enhetens kunskapsresultat och därmed i flera fall ana-

lyser av dessa samt förslag på åtgärder i den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av.

Rektorn måste säkerställa att skolans kvalitetsarbete fungerar och har en tydlig struktur. Arbetet med att sammanställa och analysera resultaten har till syfte att identifiera utvecklingsområden som kan bidra till högre resultat och ökad måluppfyllelse. Som pedagogisk ledare och chef har rektorn det yttersta ansvaret för att utbildningen utvecklas.

För att förbättra elevernas resultat måste rektorn också säkerställa att särskilt stöd ges till de elever som behöver det. Avsaknaden av utredning kan vara en orsak till att eleverna inte får det stöd de har rätt till. Eftersom ett åtgärdsprogram syftar till att säkerställa att en elev får det särskilda stöd som eleven behöver och har rätt till måste rektorn se till att de åtgärdsprogram som beslutas på skolan till innehåll motsvarar författningarnas krav.

Ramunderskolan 1 saknar till vissa delar även samordning av undervisningen som ger eleverna möjlighet till att sätta sina kunskaper i ett vidare kunskapssammanhang. Vidare saknar enheten en organisation av skolans mötesplatser för dialog mellan elever och lärare, så att alla elever ges möjligheten till ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och form.

Även om skolenheten arbetar på olika sätt för att skapa en trygg miljö för eleverna, så behöver skolan vidta ytterligare insatser för att förbättra elevernas situation vad gäller trygghet på skolan.

Flera av bristerna gällande särskilt stöd, kvalitetsarbete samt trygghet och studiero framkom redan i Skolverkets utbildningsinspektion år 2009. Trots att skolan redovisat planerade insatser konstaterar Skolinspektionen att brister fortfarande kvarstår inom dessa områden.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderköpings kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 31 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Säkerställa att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

Motivering

I läroplanen anges att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen och organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta

ämnesövergripande. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större ämnesområden som en helhet. Vidare är det rektors ansvar för att i undervisningen i olika ämnen integrera ämnesövergripande kunskapsområden.

Av intervjuer med rektorn och lärare i Ramunderskolan 1 framkommer att det på skolenheten finns forum för samverkan lärare emellan. Dessa forum leds av arbetslagsledarna som i sin tur regelbundet träffar rektorerna för båda skolenheterna. På skolenheten samordnas arbetet med bedömning av de nationella ämnesproven. Enligt rektorn finns särskild tid utlagd på schemat för alla lärare där det är tänkt att samverkan och planering av undervisningens samordning ska kunna ske. Rektorn uttrycker vidare att skolenheten har ett framtida utvecklingsarbete inom området ämnesövergripande samverkan och samordning av undervisningen.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår dock att diskussioner om samordning av ämnesområden inte prioriterats i tillräcklig utsträckning och att ämnesövergripande arbete sker i begränsad omfattning. Det framkommer att arbetet med lokala pedagogiska planeringar vanligen genomförs av lärarna inom respektive ämne, men att undervisningen i olika ämnesområden inte samordnas utifrån dessa planeringar. I intervju med elever framkommer att lärarna inte samverkar så att undervisningen samordnas i ämnesövergripande områden.

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete med att samordna undervisningen i olika ämnesområden brister.

Författning

Lgr 11, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Säkerställa att eleverna har ett reellt inflytande på undervisningens innehåll.
- Säkerställa att det för elever på skolenheten finns fungerande forum på klassnivå för inflytandefrågor.

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Ramunderskolan 1 har en årlig elevenkät som skolenheten följer upp och utgår ifrån i sitt kvalitetsarbete. Enligt enkätsvaren anser 85 procent av eleverna att inflytandet är bra och rektor anser efter en noggrannare granskning av de olika frågorna som ingår

att det finns delar av skolenhetens arbete med elevernas inflytande som behöver utvecklas. Inflytandet över undervisningens innehåll och form kan enligt eleverna variera från ett tydligt inflytande till inget alls beroende på lärare. Eleverna beskriver vidare att de har vänt sig till lärare och rektor med synpunkter på hur elevernas möjlighet till inflytande kan gestalta sig men upplever att de inte får gehör för sitt missnöje.

Enligt rektorn och elever saknar skolan fungerande forum på klassnivå för inflytandefrågor. På skolan finns ett gemensamt elevråd. I intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer dock att skolenheten saknar en tydlig samordning av hur frågeställningar från elever kan fångas upp på klassnivå så att lärare och rektor kan ta del av dessa synpunkter och sedan återkoppla till eleverna med analys och svar.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att ge eleverna ett reellt inflytande på undervisningens innehåll och att det för elever saknas forum på klassnivå för inflytandefrågor.

Författning

4 kap. 4, 9, 10, 13 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Säkerställa att det genomförs åtgärder för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling samt att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Säkerställa att skolans plan mot kränkande behandling motsvarar författningarnas krav.

Motivering

Arbetet för att motverka kränkande behandling

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Av skollagen följer att inom ramen för varje särskild verksamhet ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Som en del i detta arbete framgår av skollagen att det ska genomföras åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av skollagen framgår vidare att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektor i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionen vill särskilt framhålla att personalens och rektors anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna

och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt.

Tillsynen visar att skolenheten försöker bedriva ett förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling. I det förebyggande arbetet finns s.k. kamratstödjare. Trots att tillsynen visar att kamratstödjarna har god inverkan på skolans arbetsmiljö finns det elever som känner sig kränkta genom att några elever utsätter dem för nedsättande kommentarer i skolans korridorer. Det finns också elever som upplever att de blir kränkta i samband med resor till och från skolan.

Tillsynen visar att det inte har gjorts någon kartläggning som kan påvisa vilka riskområden som finns där elever kan bli utsatta för kränkningar. Tillsynen visar vidare att det finns flera situationer i korridorer och vid resor till och från skolan där elever råkar ut för kränkningar. Förutom en äldre blankett för ett annat rektorsområde, som inkommit inför tillsynen, med rubriken "Arbete och uppföljning av upprepad kränkande behandling" finns inget som visar att det finns tydliga rutiner i arbetet med att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionen kan konstatera att det inte finns tydliga rutiner för att meddela rektor och huvudman då kränkningar uppstår.

Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från ovanstående att skolenhetens arbete med att motverka kränkande behandling brister.

Plan mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska varje huvudman se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Som en del av detta arbete ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Det framkommer av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, att arbetet bör bedrivas så att planen återspeglar förhållandena i varje enskild skolenhet, samt bedrivs på ett sådant sätt att planen blir känd i verksamheten. Av Skolverkets allmänna råd framgår också bland annat att är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har tagit del av en plan mot kränkande behandling för grundskolans verksamhet som inkommit som underlag från skolan inför tillsynen. Planen är dock inte utformad för Ramunderskolan 1. Av intervjuer med rektor och lärare framgår att det pågår ett arbete för att ta fram en aktuell plan för skolan. Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från detta att grundskoleverksamheten vid Ramunderskolan 1 saknar en årlig plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att det saknas en plan mot kränkande behandling för verksamheten inom grundskolan på Ramunderskolan 1.

Författning

6 kap. 6–8, 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.
- Säkerställa att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn och att rektorn ser till att behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Säkerställa att åtgärdsprogrammen motsvarar författningarnas krav.

Motivering*Särskilt stöd i alla ämnen och rektorns ansvar för att utreda*

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att om det framkommer att en elev befaras att inte nå de mål eller kunskapskrav som minst ska uppnås ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av Skolverkets allmänna råd för Arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd, (SKOLFS: 2013:8) framgår att det är rektorn som ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolan för vad som gäller när lärare, annan personal i skolan, elever eller elevers vårdnadshavare uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har också ansvar för att skolans personal känner till och följer de här rutinerna. Detta är inte något som rektorn kan delegera till någon annan på skolan.

Av tillsynen framgår att det finns en organisation med bl.a. ett elevhälsoteam för att utreda och erbjuda eleverna särskilt stöd. Av intervju med rektorn framgår att särskilt stöd i första hand ges i den så kallade studion och på "Spiran" vilken är en särskild undervisningsgrupp. Ingen elev har dock enligt rektorn sin huvudsakliga undervisning på Spiran. I studion erbjuds särskilt stöd under vissa lektioner.

Tillsynen visar vidare att personalen inte alltid informerar rektorn när en elev riskerar att inte nå målen. Av intervjuer framgår att det finns viss osäkerhet när personalen ska meddela rektorn om att en elev kan behöva särskilt stöd.

Av intervjuer med lärare framgår vidare att stöd inte ges i alla ämnen. En av anledningarna till detta är att schemat leder till att det inte finns kompetens som skapar för-

utsättningar för att kunna ge särskilt stöd i alla ämnen. Av tillsynen framgår t.ex. att skolans organisation inte är tillräckligt flexibel för att kunna tillgodose elevernas behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från ovanstående att skolenhetens arbete med att utreda de elever som befaras vara i behov av särskilt stöd brister. Detta medför att alla elever inte får det särskilda stöd som anges i författningarna. Vidare framgår att eleverna inte ges stöd i alla ämnen. Skolenheten saknar också tydliga och väl förankrade rutiner för när personalen ska informera rektorn om att elever befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Samråd med elevhälsan

Rektorn ska enligt skollagen se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av tillsynen framgår att skolenhetens rutiner för att ge elever särskilt stöd har förändrats inför innevarande läsår. För alla elever som är i behov av särskilt stöd ska en utredning göras. I detta ingår att samråda med elevhälsan. Tidigare fanns en tradition vid enheten där åtgärder som i första hand var av pedagogisk art inte diskuterades i elevhälsoteamet. Av intervjuer framgår att det har funnits en struktur för att utreda och erbjuda särskilt stöd på pappret men inte i verkligheten.

Av intervjuer framgår dock att den nya organisationen av särskilt stöd ännu inte är förankrad bland all personal. Det finns fortfarande en uppfattning bland personalen att man i första hand diskuterar elevärenden i respektive arbetslag. Det finns inga rutiner som vittnar om att elevhälsan regelmässigt har deltagit i diskussionerna som rör elever i behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbetsprocess med särskilt stöd då samråd med elevhälsan inte sker.

Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska enligt skollagen utarbetas om en elev behöver särskilt stöd och riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp.

I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013: 8) med kommentarer om arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd betonas vikten av att målen i åtgärdsprogrammet är konkreta och har sikte på kunskapsmålen i läroplanen och kunskapskraven. Målen behöver vara möjliga att följa upp och utvärdera.

Av tillsynen framgår att det utarbetas åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd. En granskning av ett urval av skolans åtgärdsprogram utarbetade under 2013 visar att de är utformade som beslut och att det finns information om möjligheten att överklaga beslutet. De mål som är formulerade i åtgärdsprogrammet är dock inte alltid konkreta och tydliga. Det anges t.ex. som mål att eleven med lärarnas stöd ska klara av målen i varje arbetsområde i respektive ämne. Det finns också exempel där målet är att få betyget E i ett visst ämne. I enstaka åtgärdsprogram är målen mer konkreta men i samtliga åtgärdsprogram som granskats saknas information hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från det ovan beskrivna att åtgärdsprogrammen inte motsvarar författningarnas krav.

Författning

3 kap. 8–10 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att rättelser och ändringar i betygskatalog sker i enlighet med bestämmelserna.

Motivering

Enligt skollagen får ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt.

Vidare anges i skollagen att om den eller de som finner att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan förändring får inte innebära att betyget sänks.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska rättelser och ändringar anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

I samband med tillsynen har det genomförts en granskning av skolans betygskataloger för innevarande och föregående läsår. Granskningen av betygskatalogerna visar att flera ändringar av betyg har gjorts. Ändringar har gjorts genom att läraren har strukit över det satta betyget och istället angett ett nytt. Det framgår därmed inte av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad. Den rättelse som har gjorts har heller inte signerats av rektorn. I några fall har ändringarna inneburit att betyget har sänkts i förhållande till det satta betyget.

Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från detta att skolenheten inte gör rättelser och ändringar av satta betyg i enlighet med författningarna.

Författning

3 kap. 19–20 §§ skollagen 6 kap. 10 § skolförordningen

7 och 15 §§ skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta kvalitetsarbete dokumenteras på skolenhetsnivå.
- Säkerställa att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektor ansvarar för skolans resultat och att detta följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, dvs. planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer, om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att rektorn bör se till att dokumentationen av skolans kvalitetsarbete är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingssatser. Vidare bör rektorn skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet. Av dessa allmänna råd framgår också att det är angeläget att rektorn ser till att den dokumentation som personalen gör i olika delar av kvalitetsarbetet systematiseras och sammanställs så att den går att analysera. Personal, elever och vårdnadshavare behöver en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete för att ha möjlighet att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling.

Ramunderskolan 1 och 2 har till vissa delar ett gemensamt systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. En tydlig utgångspunkt för båda skolenheternas kvalitetsarbete är de förvaltningsgemensamma mål och verksamhetsgemensamma mål som finns sammanställda i "Ramunderskolans verksamhetsplan för läsåret 2012/13". Exempel på ett förvaltningsgemensamt mål är att alla elever ska uppnå en för årskursen godkänd kunskapsnivå och exempel på ett verksamhetsgemensamt mål är att andelen positiva enkätsvar, i den årliga enkät riktad till elever som genomförs i Söderköpings kommun, ska öka inom frågeområdet: inflytande och ansvar.

Tillsynen visar dock att Ramunderskolan 1 inte bedriver ett lokalt systematiskt kvalitetsarbete. Av skolans verksamhetsplan som finns för 2012/13 framgår inte att skolan är indelad i två olika verksamheter, Ramunderskolan 1 och 2. Detta medför en otydlighet i vad de olika enheterna har för egna utvecklingsmål. Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av saknas exempelvis sammanställningar och utvärderingar

av kunskapsresultaten i respektive ämne och av skolenhetens arbete med särskilt stöd. Detta leder till att skolenhetens kvalitetsarbete till vissa delar inte är dokumenterat så att en samlad bild av kunskapsresultaten och utbildningens kvalitet synliggörs. Tillsynen visar vidare att lärare på skolenheten är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet inom arbetslaget men inte i Ramunderskolan 1 på övergripande nivå.

I samtal med elever framkommer att det varierar beroende på lärare i vilken utsträckning eleverna själva ges möjlighet att utvärdera undervisningen på skolenheten. I samtal med rektorn framkommer det att det på skolenheten finns ett utvecklingsarbete kring hur enhetens lokala kvalitetsarbete ska utformas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen skolenhetens systematiska kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen inte bedrivs i enlighet med författningarnas krav.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Huvudmannen måste säkerställa att rektorn ges förutsättningar att fatta de beslut som följer av författningarna.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Benämningen rektor ska förbehållas den som har anställning som rektor. En ställföreträdare får utses för en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av skollagen eller andra författningar. Rektor får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor om enhetens inre organisation.

Vid Ramunderskolan är verksamheten organiserad i två skolenheter med två rektorer som beslutar om var sin enhets inre organisation, Ramunderskolan 1 och 2. Rektor för Ramunderskolan 1 har även ett övergripande budgetansvar för båda enheterna.

Av tillsynen framgår dock att lärarna betraktar skolan som en enhet och att det inte är tydligt vilken rektor som är ansvarig för beslut om kompetensutveckling och schematekniska frågor. Av intervju med rektorn framgår att processen med att utreda behovet av särskilt stöd och utarbetande av åtgärdsprogrammen inte klart avgränsas mellan de båda skolenheterna. Av tillsynen framgår inte att det finns tydliga rutiner för Ramunderskolan 2:s rektor att i enlighet med läroplanen kunna ta ansvar för att resursfördelning och stödåtgärder anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärarna gör.

Utvärdering och uppföljning av Ramunderskolan 1 görs inte specifikt för skolenheten. Den dokumentation som inlämnats visar bl.a. en redovisning av enkätsvaren för årskurs 7–9 utifrån de förvaltningsgemensamma målen. Någon redovisning av resultaten för Ramunderskolan 1 specifikt har inte gjorts. Det är därmed inte tydligt vilka beslut rektorn behöver fatta i syfte att förbättra måluppfyllelsen.

Skolinspektionen bedömer med utgångspunkt från detta att rektorn vid Ramunderskolan 1 inte har möjlighet att fatta de beslut som följer av författningarna.

Författning

2 kap. 9–10 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Säkerställa att skolan erbjuder språkval i enlighet med författningarna.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas språkval. Enligt skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken, franska, spanska och tyska. Huvudmannen ska också sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval. En elev får istället för ett språk som erbjudits välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.

Av tillsynen framgår att eleverna erbjuds franska, spanska och tyska som språkval samt svenska och engelska i enlighet med skollagen. Eleverna erbjuds dock inte som alternativ till språkvalet att läsa modersmål och teckenspråk. Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda språkval i enlighet med författningarna.

Författning

10 kap. 4 § skollagen

9 kap. 5–6 §§ skolförordningen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Söderköpings kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Säkerställa att eleverna erbjuds elevens val på det sätt de har rätt till.

Motivering

Elevens val

Av skollagen framgår att det i undervisningen ska ingå elevens val. Undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen eller ämnesområden. Av skolförordningen framgår vidare att huvudmannen ska erbjuda ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Tillsynen visar att skolan har profiler där eleverna kan välja mellan bild, idrott och musik. Det finns också en s.k. allmän profil som inte har någon specifik inriktning mot något ämne. För de elever som har valt en profil innebär det att elevens val används till undervisning i bild, idrott eller musik. Av tillsynen framgår att de elever som har valt den allmänna profilen inte erbjuds någon undervisning i elevens val utifrån det som anges i författningen. I intervjuer anges att tiden för elevens val används som "tid för måluppfyllelse" för att nå upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det innebär att den tid som är avsedd till att fördjupa eller bredda elevernas kunskaper utifrån ett allsidigt urval istället fungerar som stöd och förstärkning i något ämne. Skolinspektionen vill framhålla att elevernas rätt till stöd eller särskilt stöd inte får medföra att de inte erbjuds den utbildning de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda alla elever elevens val utifrån författningarnas krav.

Skolbibliotek

Av skollagen framgår att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek.

Tillsynen visar att Ramunderskolan 1 och 2 har ett gemensamt bibliotek med ett allsidigt urval av litteratur. Av intervjuer framgår dock att tillgängligheten är begränsad då biblioteket endast är öppet vissa tider. En lärare ansvarar för utlåning och har del av sin tjänst i biblioteket. Biblioteket används dock i undervisningen i begränsad omfattning då det enligt intervjuerna finns krav på att det bemannas av någon personal i samband med att elever vistas i lokalen.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevernas tillgång till skolbibliotek och skolenheten måste förbättra tillgängligheten till biblioteket. Mot bakgrund av att det finns en medvetenhet om skolbibliotekets roll och betydelse för undervisningen bedöms bristen som ringa. Huvudmannen förutsätts åtgärda bristen och Skolinspektionen avstår från ingripande.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

10 kap. 4 § skollagen

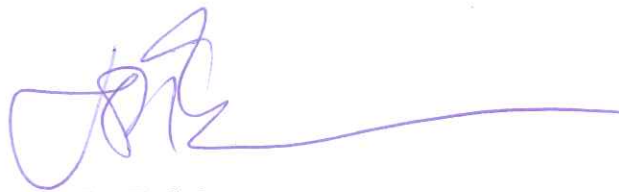
9 kap. 8 § skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Anders Kennberg och utredare Sofia Lindstrand deltagit.

På Skolinspektionens vägnar



Allan Westerdahl
Enhetschef



Jon Torkelstam
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.